

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
مدرسه علمیه حضرت زینب (سلام الله عليها)
شهرستان یزد

عنوان:

تشکیل و ترویج مجالس مهدوی

استاد راهنما:

سرکار خانم فاطمه جعفری

پژوهشگران:

سکینه صادقی، رقیه زارع

اعظم زارع، اعظم جوادی

معصومه حسنی

زمستان ۱۳۹۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران
مدرسه علمیه حضرت زینب (سلام الله عليها)
شهرستان یزد

عنوان:

تشکیل و ترویج مجالس مهدوی

استاد راهنما:

سرکار خانم فاطمه جعفری

پژوهشگران:

سکینه صادقی، رقیه زارع

اعظم زارع، اعظم جوادی

معصومه حسنی

زمستان ۱۳۹۳

تقدیم بہ:

این اثر ناچیز را بہ نخستین شہید محراب، شہید ماہ رمضان، پیشوای پرهیزگاران، امیرمؤمنان

حضرت علیؑ بہابی طالب صلوات اللہ وسلامہ علیہ و علی اولادہ اطائب

تقدیم می کنم.

تقدیر و شکر

بر حسب وظیفه و بر اساس آن که بزرگان سلف فرموده اند:
«من لم یسکر المخلوق، لم یسکر الخالق»

بر خود فرض می دانم که زحمات خالصانه همه عزیزانی که در این امر مریاری نموده اند خصوصاً استاد گرامی سرکار خانم فاطمه جعفری راز صمیم
قلب ارج نهم؛
باشد که حضرت دوست آفتاب عمرشان را بلند گردانند و ایشان را از جمله سالکان کوی محبت خویش بنماید.

پس حضرت با بیان این جمله به کنایه می فهمانند که فرزند من مهدی، صاحب علم غیب خداوند می باشد؛ علم غیبی که خداوند فقط به آنها که مورد رضای او هستند اختصاص می دهد و حضرت مردم را آگاه می کند که یکی از ویژگی های اختصاصی مهدی ما، دارا بودن علم غیب خداوند است که مردم بدانند فقط پیامبران محفوف به ملائکه مقرب هستند، فقط حضرت عیسی مسیح علیه السلام مؤید به روح القدس نمی باشد و صاحب علم غیب فقط رسول نیست بلکه حضرت در قالب دعا به ما می فهمانند که همه فضائل مذکور برای انبیاء و اوصیاء در ما اهل بیت علیهم السلام و آخرین ما حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف یکجا جمع گردیده است.

فراز چهارم: دعا برای ظهور و ترسیم سیمای حکومت

- ۱- أَبْدِلْهُ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِ أَمْنًا
- ۲- عِبْدُكَ لِأَشْرِكُ بِكَ شَيْئًا
- ۳- لَا تَجْعَلْ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ عِلَى وَلِيِّكَ سُلْطَانًا
- ۴- وَ أذنِ لِي فِي جَهَادِ عَدُوِّكَ وَ عَدُوِّي

در ابتدای این فراز سخن از خوف حضرت مطرح شده است؛ امام صادق علیه السلام در بیان علت غیبت می فرمایند: امام پیش از قیام خود مدتی از چشم ها غایب خواهد شد؛ از علت آن سوال شد، فرمودند: يخافُ القتل؛ بر جان خویش بیمناک است.

پس یکی از وجوه مهم در غیبت امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف ترس از کشته شدن است و این خوف باید از بین برود تا ظهور محقق شود، در این جمله، امام رضا علیه السلام به گونه ای برای ظهور دعا می کنند که اگر امام به خاطر حفظ جان غایب شدند و ترس از کشته شدن مانع ظهور است، شرایط مهیا و زمینه برای ظهور آماده گردد تا این ترس تبدیل به امنیت و آرامش گردد؛ پس از آن دو محور اساسی حکومت یعنی امنیت و عبودیت مطرح می شود.

البته همه آثار حکومت حضرت، مقدمه برای پرستش و اعتلای کلمه توحید است و زیبایی ظهور در تبدیل جامعه خود محور به خدا محور است.

حکومتی که سلطنت از آن حضرت و حاکم علی الاطلاق امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف است و همه مطیع ایشانند و آنان که تبعیت ولی نمی کنند و در مسیر امام قرار نمی گیرند و با حضرت مقابله می کنند، امام به اذن خدا ایشان را ریشه کن می کند.

فراز پنجم: نقش ما در حکومت

این فراز، دعا در حق خودمان است و نقش ما در دوران حکومت را بیان می کند؛ یعنی خواستار مقامی می شویم که امام هشتم علیه السلام از خداوند متعال طلب می کنند، مقامی که در دعای ندبه، دعای عهد، زیارت آل و عترت و بقیه ادعیه، ائمه معصومین علیهم السلام بر آن تأکید کرده اند و همه ما در دوران غیبت بایده مهم ترین حرکت و فعالیت مان زمینه سازی برای ظهور و برنامه ریزی برای فرج و الگو گرفتن از شهدای کربلا و مجاهدین

در راه خدا باشد و با داشتن دغدغه دینی و یاری دین خدا در دوران غیبت ، برای یاری آن امام در دوران ظهور مهیا شویم.^۱

(۴) دعا کردن در تحصیل مهمات

تکلیف دیگر مومن تحصیل مهمات است؛ مومن باید دعا کند و از خداوند متعال بخواهد آنچه برای سعادت دنیا و آخرت مطلوب و برای یک مومن لازم است ، به او ارزانی دارد ؛ مانند صبر ، راستگویی، عقل و خرد، حکمت و دانش، که باید آنها را از خداوند متعال خواستار بود.

اگر صبر در عصر غیبت از وظایف و تکالیف آنها به شمار می‌رود، تکلیف دیگر آنان دعا برای این مهم است؛ یعنی در هر مهمی و در تحصیل هر چیزی و برای رسیدن به هر پایه ای، باید دعا کرد و آن را از خداوند متعال خواستار بود. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «حوائجی که بایست از پیش می‌آید، از خدا مسألت کنید حتی بند کفش را، زیرا اگر او آنان را آسان ننماید، آسان نخواهد شد.»^۲

(۵) دعا به درگاه الهی برای جلوگیری از نسیان یاد آن حضرت

«این که از درگاه خداوند عزوجل بخواهی که تو را از فراموش کردن یاد آن حضرت علیه السلام محفوظ بدارد، و دلیل بر این -اضافه بر آنچه پیش‌تر بیان داشتیم که خدای عزوجل بر تو نسبت به آن حضرت وظایفی و آدابی قرار داده که جز با مداومت کردن بر یاد او از تو تحقق نمی پذیرد - عبارتی است که از خود آن جناب علیه السلام از طریق شیخ عَمَرِی رضی الله عنه در کتاب کمال الدین به سند صحیح عالی روایت آمده که : «و ذکر آن حضرت را از یادمان مبر ...» . پس در این عبارت تدبیر کن که چگونه از دعاهای مهم قرار داد شده و شیعیان دستور یافته‌اند در آن مکالمات شریف چنین سخن بگویند ، از این نکته غفلت منماید ، و در تمامی اوقات به ویژه مواقع استجابت دعا به درگاه خدای تعالی تضرع و زاری کن که به فراموشی یاد آن جناب علیه السلام دچار نشوی و دعا را تا به هنگام مبتلا شدن به آن به تأخیر مینداز، که در روایات از امامان علیهم السلام در آداب دعا کردن آمده که: لازم است مؤمن پیش از آن که بلا نازل شود، به دعا کردن مبادرت ورزد و از خدای عزوجل مسئلت کند که او را از گناہانی که مایه دچار شدن به فراموشی یاد امام ش می‌شود، مصون و محفوظ بدارد، که این امر شدیدترین و بزرگ‌ترین نعمت‌ها و محنت‌ها است و در بعضی از دعاهایی که از امامان علیهم السلام روایت گردیده است ، چنین آمده: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي الدُّنُوْبَ الَّتِي تُنْزِلُ النَّقْمَ؛ بار خدایا بر من بیامرزد گناہانی را که مایه نزول نعمت هستند و بدون تردید فراموش کردن یاد امام و غفلت نمودن از آن جناب علیه السلام نعمت و بلای بزرگی است که نعمت‌های دنیا و آخرت بر آن مترتب می‌گردد.»^۳

^۱ -www.mahdi۱۳.com

^۲ - سید محمد رضا حسینی مطلق، پیشین، ص ۵۹

^۳ - محمد تقی موسوی اصفهانی، پیشین، صص ۳۷۸-۳۷۹

دعا برای حفظ وجود مبارک امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف از بلايا و آفات زمینی و آسمانی و از شر شیاطین انس و جن، تکلیف و وظیفه بعدی مومن است؛ مومن و محب آن حضرت باید دعا برای آن حضرت روز و شب و صبح و شام و در نهایت، در همه اوقات انجام دهد، به ویژه در اوقاتی که دعا مقرون به اجابت است.

۷- حلقه های معرفت

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله وسلم فرمودند: به باغ های بهشت بشتابید، عرض شد: ای رسول خدا باغ های بهشت کدامند؟ فرمود: حلقه های خدا.^۱ علامه مجلسی رحمه الله علیه در بیان این حدیث شریف می فرماید: حلقه ای ذکر، مجالسی است که خدا و علوم اهل بیت علیهم السلام و فضایل اهل بیت در آن بیان شود.^۲ خصوصیات مجلس ذکر، باید زیاد کردن معرفت باشد نه اینکه فقط سطحی ایجاد شود و اثری نداشته باشد. لذا سفارش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم بر تشکیل این حلقه ها مبرری بر معرفت دهی باشد و این راهکار از این جهت بسیار اهمیت دارد که وقتی معرفت حاصل شد، غفلت برکنار شده و یاد حضرت تداوم پیدا می کند، ضمن اینکه این جلسات مورد توجه و عنایت حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف نیز می باشد. فضیل یسار که از یاران جلیل القدر امام صادق علیه السلام می باشد، می گوید «در محب چند نفر از شیعه ها نشسته و گفتگو می کردیم که امام صادق علیه السلام نزد ما آمد و فرمود: دور ما نشسته و سخن از ما به میان آورده اید؟ عرض کردم: بله، قربانت شوم؛ آنگاه امام صادق علیه السلام فرمودند: من این مجالس را دوست دارم.»^۳ مطمئناً اگر امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف هم از جمعی بگذرد که در حال گفتگو پیرامون وجود حضرتش باشد، خواهد فرمود: من این مجالس را دوست دارم. اولین قدم به سوی معرفت، مطالعه است و حلقه های ذکر این امر را فراهم می کند؛ شایسته است جوانان عزیز سیر مطالعات مهدویت را در نظر گرفته و هفته ای یک بار دور هم نشسته و برای سلامتی حضرت دعا کنند، مسلماً در سراسر این جلسات حرفی نیست جز از امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف و همین یعنی یاد حضرت ودوری از غفلت. در مرحله دوم می توانند آیات الهی را که در شأن امام عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف است با هم مطالعه کنند و با راهنمایی روایاتی که آیات را تفسیر می کند به منظور کلام الهی برسند. تدبر در آیاتی که به تفسیر یا تأویل وجود مقدس ولی عصر اشاره دارد بسیار در یاد حضرت و معرفت آن جناب موثر خواهد بود؛ در کتاب الامام المهدی فی القرآن السنه حدود دویست و هشتاد آیه مطرح می شود و در حدود هزار و صد روایاتی که همگی مربوط به مباحث ارزشمند مهدویت می باشند، ذکر شده است.^۴

۱- بحار الانوار، ج ۱، ص ۲۰۲

۲- همان

۳- حسن محمودی، پیشین، ص ۱۰۳

۴- حسن محمودی، پیشین، ص ۱۰۳

۸- توجه به کارکرد مجالس و مراسم مهدوی

جشن‌ها و مراسمی که به نام امام عصر عجل الله فرجه الشریف و برای بزرگداشت یاد ایشان برپا می‌شوند، فرصت مناسبی برای تجدید پیمان با آن امام بوده و یادآور تکالیف ما نسبت به آن حضرت، ترویج فرهنگ انتظار و آماده‌سازی جامعه برای ظهور یگانه منجی عالم بشریت است. اما در سالهای اخیر بسیاری از این جشن‌ها و مراسم کارکرد اصلی خود را از دست داده و به مجالسی خنثی و بی‌محتوا و گاه ضد انتظار فرج تبدیل و دچار سکون و رکود شده‌اند و حتی در مواردی دیده شده است که در این جشن‌ها و مراسم کارهایی صورت گرفته که خلاف شرع آشکار و برخلاف خواسته حضرت بقیه‌الله عجل الله تعالی فرجه الشریف است، اعمالی چون پخش موسیقی مبتذل، اختلاط زن و مرد، اسراف و تبذیر، اجرای نمایش‌های بی‌محتوا و نظایر اینها.

در این شرایط وظیفه‌ی گروه‌ها و تشکل‌ها در حوزه مهدوی دو چندان می‌شود و برآنان لازم است که ضمن تلاش برای حفظ کارکرد اصلی مجالس و مراسم مهدوی، از هر عملی که برخلاف احترام و قداست این گونه مراسم و مغایر با خواسته‌های امام عصر است، جلوگیری نمایند.

توجه به بیانات آیت الله صافی گلپایگانی که خطاب به حضار همایش «امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با آینده جهان و استراتژی انتظار» بیان شده، در این زمینه می‌تواند راه‌گشا باشد؛ ایشان می‌فرمایند:

از این برنامه‌ها که به عنوان جشن و چراغانی، شادباش و مدیحه‌سرایی، سخنرانی و همایش برگزار می‌شود، باید در جهت اهداف عالی آن وجود مقدس و حجة‌الله یگانه زمان بهره‌برداری شود و پیرامون آن شخصیت ولی خدا و ابعاد و خصائص و مأموریت بزرگی که بر عهده‌ی آن حضرت است و در حقیقت مکمل بعثت تمام انبیاء در رسالات آسمانی است، تبلیغ کنند، که همه این برنامه‌ها موجب خشنودی و رضایت خاطر آن حضرت است و نیز همگان را از کارها و اعمالی که باعث نگرانی و رنجش خاطر آن حضرت می‌شود، برحذر نمایند.^۱

با امید به اینکه خداوند متعال به همگی ما توفیق فعالیت مهدوی همراه با معرفت و خلوص کامل به دور از هر گونه افراط و تفریطی عطا کند... انشاءالله.

^۱) www.ahl_ul_bait_org

منابع و مآخذ

الف) کتابها

- قرآن کریم.

- _ ابن بابویه محمد بن علی، (۱۴۰۵ق)، کمال الدین وتمام النعمه، چاپ چهاردهم، قم، نشر اسلامی.
- _ حائری قزوینی، سید مهدی، (۱۳۸۷)، تکالیف بندگان نسبت به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، چاپ سوم، قم، نشر مسجد مقدس جمکران قم.
- _ حسینی مطلق، سیدمحمد رضا، (۱۳۸۲)، راه وصال، چاپ هشتم، قم، انتشارات پارسائیان.
- _ خدامراد، سلیمان، (۱۳۹۰)، درسنامه مهدویت، جلد دوم، چاپ نهم، بی جا، بی نا.
- _ رضوانی، علی اصغر، (۱۳۸۸)، وظایف ما در عصر غیبت، چاپ پنجم، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران قم.
- _ سید نژاد، سیدرضی، (۱۳۸۸)، وظایف شیعیان در زمان غیبت امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، چاپ دوم، قم، انتشارات تهذیب.
- _ طاهری، حبیب الله، (۱۳۸۹)، سیمای آفتاب، چاپ ششم، قم، انتشارات زائر.
- _ عاملی، شیخ حر، (۱۴۱۴ق)، وسایل الشیعه، جلد یازدهم، چاپ دوم، قم، انتشارات آل بیت.
- _ عجلونی، اسماعیلی، (۱۴۰۸)، کشف الخفاء، جلد دوم، چاپ سوم، بیروت، انتشارات دار الکتب علمیه.
- _ فیض کاشانی، ملا حسین، (۱۴۱۹ق) حجة البیضاء، جلد دوم، چاپ دوم، قم، انتشارات اسلامی.
- _ کلینی، محمد بن یعقوب (۱۳۸۸)، الکافی، جلد دوم، چاپ سوم، تهران، انتشارات دارالکتاب.
- _ گنجی، حسین (۱۳۹۰)، آماده باش یاران امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف، چاپ نهم، قم، انتشارات مهدی جویان.
- _ محمودی، حسن، (۱۳۹۰)، راهکارهای عملی یاد حضرت مهدی، چاپ دوم، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران.
- _ مکارم شیرازی، ناصر، (بی تا)، مهدی انقلاب بزرگ، چاپ ششم، قم، انتشارات هدف.
- _ موسوی اصفهانی، محمد تقی (۱۳۸۰)، مکیال المکارم، جلد دوم، چاپ اول، اصفهان، انتشارات مهر قائم.
- _ مجلسی، محمد باقر، (۱۳۶۲)، بحارالانوار، جلد دوم، چاپ دوم، بیروت، مؤسسه الوفاء.
- _ نوری، محمد حسین (بی تا)، مستدرک الوسایل، بیروت، نشر اهل بیت.

ب) سایتها

_ <http://www.mahdi313.com>

_ <http://www.ahl-ul-bait.org>